

POKROK ZÁPADU

Založen 1871.

Omaha, Neb., ve středu, dne 14. srpna 1907.

Ročník XXXVII--Číslo 3.

Zprávy americké.

Korupce v Pensylvánii.

Dosud nevymanili jsme se z úzku, v který uvedly nás obrovské podvody, jež páchany byly po léta v San Francisku, Cal., a již na veřejnost proskakují zprávy o nových podvodech, jež páchany byly v Pensylvánii. Stálé krádeže a podvody velkých rozměrů, o nichž denně se dočítáme, prapodivně vrhají světlo na americkou společnost. Jak směle vedle těchto zpráv vypadá náfukování se nativistů, kteří v každém přístěhovaleci, v charakteru často vysoko nad nimi stojícím, vidí nízkého nevzdělance. Kapitola státu Pensylvanie v Harrisburgu měl státi \$4,500,000, ale stál více než \$13,500,000. Opravy byly povoleny na původním kontraktu a není třeba podotýkat, že veliké sumy, jež byly dodatečně povoleny, musí zaplatiti poplatnictvo ze svých kapes. Podobné bylo i s městským domem v Filadelfii, který stál \$20,000,000, ale počet náů byl daleko menší. Ti, kteří stavěli kapitola státu Pensylvanie spáchali všechny druhy graftu. Mnozí páni shrábali pěkné sumy peněz. Větší páni větší sumy, menší páni malé. Vzdor tomu, že ku stavbě zvolen byl le gislaturou dvojný výbor, páchany byly podvody ve velké míře. Nemí pochyby, že při stavbě státního kapitola v Harrisburgu spáchán byl jeden z největších graftů v dějinách amerických, velmi bohatých na podobné podvody. Zapleteni jsou v to úředníci od nejvyššího k nejnižšímu. Není dokázáno, že by se bylo přilepilo něco i na prsty guvernery, ale velkým vinníkem je i on, poněvadž neměl dosti ráznosti vystoupiti proto grafterům a tak zabrániti krádežím milionů. Aby svoji krádež lépe zakryti mohli, výbor pro veřejné budovy změnil úplně podrobný plán stavby. Dali vytrhnouti podlahu a změnili ji za novou. Dali nové elevatory a zaměnili i provětrávací systém. Více než milion dolarů vyplaceno bylo za sklo, které mělo být importované, a které vyráběno bylo v Pittsburgu. Veškerý nábytek rovněž ceněn byl čtyř až pětinašobně více, než řádná cena jeho obnášela. Krátce řečeno, kradli všichni, kdož byli u věci, jak už je to v politických kružích amerických skoro už přijatým zvykem. Jest naruženo písemné vyšetřování a není pochyby, že povede k překvapujícím výsledkům.

Páje naše loďstvo do Pacifiku?

Zdá se, že válečný pokřik, který před měsícem pobouřil celou Ameriku a Japonsko, měl vlastně býti jen strážákem, jehož účelem bylo ukázati Japonsku, že by mělo vše dvakrát promyslet, dříve než se Spoj. Státy do něčeho pustí. Z Washingtonu se oznamuje, že samy vojenské kruhy pochybují o tom, že páje naše loďstvo do Pacifiku. Podadmirál Evans, vrchní náčelník tohoto loďstva, radil se v těchto dnech s náměstkem námořního ministra Newberryem a podadmirálem Brownsonem, který je náčelníkem námořního oddílu u ministerstva a ustálili letní a podzimní program Gotty. Vyšší úředníci námořního odboru vyslovili se, že z mobilisace a z cestí válečného loďstva do Tichého moře asi nebude něčeho. Dle jeho náhledu Roosevelt a jeho vláda se rozhodli, že se vzdají plánu mobilisace.

Paroplavební společnosti povedou mezi sebou vojnu.

Z New Yorku došla v minulých dnech zpráva, že krátkém čase vypukne vojna mezi paroplavebními společnostmi, které prostřednictvím osobní dopravy přes moře mezi Amerikou a Evropou. Už na podzim něco podobného se proslýchalo, ale nedošlo k tomu, neboť Cunard lodi nechtěly v letním čase kaziti obchod, byla ochotna uhlavní jistě ústupky. Cunard lodi již delší dobu je nespokojena se stavem věci a podobně i lodi francouzské. Jak známo, mezi většími společnostmi existuje jisté dohodnutí o hledně cen přepravních listů, ale dohodnutí toto není po chuti ani Cunard společnosti, ani společnostem francouzským. Všechno tomu nasvědčuje, že vojna mezi paroplavebními společnostmi skutečně vypukne. Jedna z těchto druhů snižování cen přepravních listů a každá snažiti se bude, aby druhou přetrumfla. Bude to vojna celou

vá, ale nie nového. Už byly časy, že bylo možno dostati se do Evropy za pouhých 8—9 dollarů. Jest na blízku, že tento vojnu způsobí se vzrůst přístěhovalec.

Nová vymoženost.

Nemine téměř roku, aby vynálezeové američtí nepřekvapili ostatní svět spoustou nových vynálezů. Mnohé z nich jsou epochálními, jiné ovšem neosvědčí se v praxi, nebo nedovolují výnosného upotřebení ve velkých rozměrech, ale vždy mají větší nebo menší cenu a dávají podnět k novým vynálezům. Plodnost tuto lze si vysvětliti tím, že zde možno lehkou sehnati peníze na nutné pokusy a potom, že v zdejším školách dostává se dětem dokonalejšího vychování pro praktický život, než kdekoliv jinde. Moderní loďařství a strojnictví vynasnažuje se docílit u lodí co možno největší rychlosti a podařilo se už sestrojiti lodí, které ujedou třicet i více mořských mil za hodinu. Lodi ty jsou však malé a v mnohém nevyhovují. Nyní se vystavěl Petr Cooper Hewitt v New Yorku loď, která dle jeho tvrzení může urazit šedesát mil za hodinu. Zbudována jest dle tvaru katamaranu. Jsou to plachtěn loďky, jejichž užívají obyvatelé Sundajských ostrovů a sestávají z vlastní loďky obyčejného tvaru a z klády, připevněné přičkami, podél ní ležící. Vyznamenávají se lehkostí a velkou stabilitou, tak že mohou vzdorovati i velké bouři a plují s velkou rychlostí. Loď Hewittova jest z oceli a místo klády má ocelové uzavírací roury podobny doutníku, jež jí drží na povrchu tak, že se jen málo potápí a proto nemusí překonati velký odpor vody, jako obyčejné lodí. Šroub žene gasolinový motor. Malý model, který Hewitt zbudoval již dříve, dosáhl rychlosti osmatřicet mil za hodinu. Nynější model jest asi dvě stě stop dlouhý a má dosáhnouti rychlosti šedesát mil. Námořnické kruhy považují to za možno, ale pochybují, že bude možno vystavěti dle toho typu lodí velkých rozměrů. Než, kdyby se i jejich mínění potvrdilo, mohou menší lodí toho druhu míti ve válece a jmenovitě jako torpední, nesmírný význam. Případně mohly by ohromně obrátit kolosy, z nichž každý stojí přes třicet milionů korun, učiniti neškodným a zničiti celé loďstvo, za které bylo vydáno několik tisíc milionů. Bylo by těžko ubrániti se útoku tak rychle plujících loděk, kdyby i rozmnožen byl počet rychlostních děl. Ostatně, že torpedové lodí na tyto kolosy brzo dorostou, o tom není dnes již pochybnosti.

Generál o procesech proti úředníkům

Západní havířské unie.

Generál Sherman Bel, dřívější vrchní velitel milice v státě Colorado, jež častokrát byl donucen proti stávkujícím dělníkům vystoupiti, vyjádřil se v minulých dnech o propuštění Haywooda následovně: "Podle mého náhledu Haywood nebyl nikdy ani zákonitě, ani technicky, ani kriminálně vinným. Byl však způsobem zákeřným a neamerickým dopraven ze státu Colorado do Idaho, tam v žaláři držen více než rok a pak postaven před soud lžou politických a v každém ohledu velkých zbabělců z Colorado, kteří neměli dosti rozumu, ani možnosti, aby sami vystoupili a svoji povinnost konali. Co Orchard vyprávěl, to vystiháno bylo z dějin dělnických bojů a sice vystiháno tak, aby se to ku všem případům hodilo, ale vše skončilo s velikým nezdarem. V státě Colorado, pokud vím, za dělnických nepokojů bylo spácháno více než 40 vražd dynamitem, ale naše soudy do této chvíle nepohnaly ani jednoho člověka za to k zodpovědnosti. V čase vojny v Colorado největší nepřijemnosti způsobili nám zbabělci, uplatní politikáři a úředníci, kteří měli vliv na slabomyšlného guvernéra, který se též do žaloby proti Haywoodovi tak nešťastně zapletl. Haywoodova strana nikdy nechtěla nám žádných obtíží a žádný z členů její nebyl postaven před soud pro nějaký zločin. Colorado je nešťastnější stát v Unii a kongres měl by náležitě zakročit, aby jej státní hodnosti zbavil a učinil jej územím."

Černost a hlasovací právo.

Senát státu Georgia přijal dne 31. července odpoledne osnovu zákona, která drastickým způsobem zbavuje čer-

nochy hlasovacího práva. Předloha poslána byla do Assembly, kde se jí bezpochyby dostane přijetí velkou většinou. Člověk dle tohoto nově navrženého zákona musí platiti daně a vlastniti majetku nejméně za 500 dollarů a musí znáti čísti i psáti, aby svým hlasem mohl se účastniti voleb. Málo černochů to dovede a proto nebudou mít hlasovacího práva. K registraci oprávnění budou i ti občané, kteří budou mít náležitý pojem o svoji povinnosti k státu a národu. Každý běloch v Georgii nechá se registrovat a jako takový bude míti doživotní certifikát. Musí potom jen platit svoje daně, aby těšiti se mohl z volebního práva.

Hearst se už připravuje.

Politici managerové Wm. R. Hearsta jsou již téměř hotovi se svými přípravy pro národní konferenci vědecké neodvislé ligy z různých států, která má býti konána v New Yorku příštího měsíce. V této konferenci mají být doloženy všechny plány pro národní kampaň v roce 1908. Demokratičtí politikáři, kteří o všem tom se dozvěděli, nepřijali zprávy ty s klidnou myslí. Považují to za svědectví, že Hearst, ačkoliv veřejně vystoupil ze strany, zatím státi se znepokojujícím faktorem v demokratické národní politice během prezidentského roku, podobně téměř způsobu, jak dolo se to v úhr. politice 1904 a minulého roku v newyorské státní politice, jenom že ve větší míře. Neodvislá liga má dnes své organizace v celém počtu států. Liga jest uznávaným živlem v politice států New York, v Connecticut, Massachusetts, Illinois a v Kalifornii. Nyní pak zamýšlí založiti organizace v Colorado a Idaho hlavně mezi organizovaným dělnictvem; též v Missouri zástupci ligy silně myšlenku svou propagují. "Státní" demokraté uznávají s politováním, že nynější chaos v demokratické straně v New Yorku, jež postarádá zodpovědného a inteligentního vůdce, značně plánují ligu prospěje. V jíších zodpovědných kružích ujišťuje se dokonce, že jak předseda demokratického státního výboru W. J. Conner, tak i vůdce Tammany Ch. F. Murphy přislibili Hearstovi podporu demokratické mašiny pro každého kandidáta, jenž má Hearst přednost v nominaci za prezidenta příštího roku. Vyvolením Hearstovým nebude Bryan, to ujišťuje se z dobře zpravených pramenů. Jižto prý však jest, že to bude celý jeho slovek, pakliže on sám nebráje roli "temného koně". — V minulých dnech bylo poukazováno, že v nynější kontroverzi s mayorem McClellanem nie nemůže tohoto více dopáti, než přátelství se Murphyho a úhlavním nepřitelem mayorovým Wm. R. Hearstem a tammanytský vůdce sledává v tom zčásti i pomsta, když přidružuje se Hearst. Jak vidět, počítá býti už nyní živo daleko před kampaň, v straně demokratické, jenže činnost ta může jí býti spíše osudnou než prospěšnou.

Ležel s mrtvolou v posteli.

Z Junction City, Ky., se oznamuje: Mayor James Morton, vydavatel listu Hardaman Free Press, velice se dne 6. srpna večer polekal, když shledal, že omylem klerka v hotelu ulehl si do postele, kde ležela mrtvola. Mayor přišel do hotelu pozdě večer a byla mu vykázána světnice na 2. poschodí. Vysvětlil se a stvořil se vlečti do postele, však zastavil se, spatřiv na posteli ležícího muže. V domnění, že hotel jest přeplněn, vlezl přec do postele a ulehl. Za chvíli do pokoje vešel mladý muž s dámskou a usedl k oknu, kde si jali vyprávěti o nočním běhání u lázka umírajícího. Morton, zaslechnuv rozhovor, chopil se náhle muže vedle něho ležícího za ruku a k svému zděšení seznal, že leží s mrtvolou. Jako šipka i s dekou vyskočil s postele a párek lidí u okna sedeli tak poseděl, že vyběhl za hrozného křiku do ústředí hotelu, kamž za nimi v zápatí vrátil i Morton v bílém nočním županu. Zde teprve se domluvili, jak mrtvola v posteli se ocitla a kdo omyl zavlnul.

Bouře v Iowě a Wisconsinu.

V prvních dnech minulého týdne začala v četných místech na Západě bouře a nadělala veliké množství škod. Největší spousta způsobena byla v severovýchodní Iowě, v jižozápadním Wisconsinu a částečně i v Minnesotě. Počítá se, že přišlo na smar dvacet pět

životů a zničeno bylo majetku za \$500,000. Dvacet lidí zabynulo v okrese Winnebago, v Iowě. Jinak byli lidé zabiti nebo poraněni všude tam, kudy se bouře ubírala. Bliže Mason City, Ia., zničil víchr farmu nad hlavami lidí, kteří se nalézali v posteli, a usmrtil farmáře, jeho ženu a syna. Bliže Winona, Minn., shodil víchr s koleji dva vozy osobní dráhy z Green Bay, Wis. Tři lidé byli při tom poraněni. Víchr dosáhl rychlosti asi devadesáti mil v hodině a byl provázen silným deštěm a hromem. Městečko Joyce, Ia., asi patnáct mil na jih od Albert Lea, smeteno bylo úplně s povrchu země. Zprávy o tom dochází ze tří různých míst najednou. Ví se najisto, že nejméně jeden člověk přišel o život a patnáct těžce poraněno. Budovy byly vesměs ze dřeva a náruza vi chru neodolaly. Ve Winoně zničeno bylo mnoho domů a se dvaceti velikých budov továrních strážny byly střechy. Elektrárna byla rozbořena, a město ocitlo se v temnotě. Stejný osud potkal strojnou poučeni dráhy, v níž rovněž všudeka žigostala. Káry byly na ulicích převráceny a jedna z nich odhroza daleko naproti jistému storu, který pobohila. V mnoha obchodech vytlučena přední okna i vyházeno mnoho zboží na ulici. Dráty telegrafní a telefonické v okolí města jsou strážny.

ČESKÁ AMERIKA.

Příjezd prof. T. G. Masaryka do Ameriky.

Professor Dr. T. Masaryk přibyl do Ameriky ve středu, dne 7. srpna 1907, na parníku Severoněmeckého Lloydů "Barbarossa", vystoupil v New Yorku společně se svou paní Ch. Masarykovou a s dečerkou sl. Olgou Masarykovou. Očekávaný byl značnou sňlou krajanů, kteří jej velmi vše avítali. Choť prof. Masaryka je rozená Američanka a pochází z New Yorku. V Čechách naučila se dobře česky a účastnila se ženského hnutí v Čechách. Od svého provázení poprvé vracel se do rodné země. Jak "New Yorkské Listy" oznamují, veskeré anglické i německé listy newyorské přinesly zprávu, že na parníku Severoněmeckého Lloydů "Barbarossa" přijel do Ameriky známý profesor filosofie na pražské universitě, spisovatel, žurnalista a člen rakouské říšské rady Dr. Tomáš Gar. Masaryk, pozvaný na shromáždění unitárů a jiných jednot, holdujících liberálnímu náboženským názorům, které konati se bude v Bostonu od 22. do 27. září. Před tím bude pan profesor přednáseti na různých místech svým krajanům zde žijícím. K tomu připojuje "Times", že první přednáška v New Yorku bude ve "Slovanském družení". Také promluví prof. Masaryk "O politické situaci v Rakousko-Uhersku". Také "Times" zmiňuje se o tom, že prof. Masaryk je především protiklerikálním hnutím v Čechách, stál v popředí boje proti náboženskému vyočování na veřejných školách a byl v nebezpečí ztráty své profesury následkem svých náboženských a politických názorů.

Bílková poprava bude 14. října.

Po dvoudenním pojednávání v trestním soudě před soudcem Burnesem byly v těchto dnech zakončeny argumenty obháje Heř. Bílka, kteří žádali, aby klientovi jejich, uznanému vinným z otrávení rodiny Vrzalovy, povolen byl nový soud. Ačkoliv právníci snažili se všemožně soudce přesvědčiti, že k smrti provázen jest k novému soudu oprávněn, soudce důvody jejich neuznal a povolání nového soudu odmítnul. Následkem toho český planetář propadne nepochybně svému osudu. Zbývají mu sice ještě dvě cesty, jak by se mohl před potupnou smrti zachrániti — totiž odvolání se k vrchnímu soudu státnímu a žádost o milost, leč není mnoho naděje, že by se mu to podařilo. Kdyby v případě odvolání byl vrchním soudem nařízen nový soud, a rozsudek byl zrušen, je proti Bílkovi ještě dalších pět obžalob z vraždy, pro něž mohl by býti souzen. A kdyby byla mu udělena milost, znamená to pouze tolik, že trest smrti byl by mu změněn v doživotní vězení. Když byl soudce Barnes povolán nového soudu odmítnul, ustanovil také den, kdy má býti Herman Bílek popraven. Bude to v pátek dne 11.

října mezi 11. a 12. hodinou dopolední. Když byl Bílek po vynesení soudcevo rozsudku odvezen do své cely, dal se do pláče a bédování. Jeho manželka, dcera Edna a syn Emil byli při vynášení ortelu v soudní síni přítomni. Soudce prohlásil, že jest přesvědčen, že žádná porota na světě nebyla by s to uvěřiti, že travičkou Vrzalových jest Emma Neumanová.

Osud českého děvčete.

Devatenáctiletá česká dívka Marie Poltova v Clevelandu stala se obětí padoucha, jenž přináleží k více neb méně pověstné třídě zvláštních policistů. Prostřednictvím svého právníka, J. C. Reyanta, podala dne 31. července u smírčího soudce Hanouska žalobu pro otečtvi a zároveň požádala o zatykač na James Štastného a jeho ženu, bydlící v číslu 3852 východní 52. ul. Dívka bydlí v číslu 2988 vých. 37. ul. J. Štastného, švarného zvláštního policistu, poznala v taneční zábavě u Uhercké sni. Nevěděla, že jest policistou a otecem čtyř dětí, jinak jistě by se s ním nebyla spustila. Popřela však sluchu jeho milostným návrhům a slíbila, že bude jeho. Bohužel, byla jeho dříve, než kněz pronesl slova "Buďte svoji!" Tyto svatební formality odkládá zvláštní policista umyšlné dlouho. Odkládal to ze dne na den, na týden. Konečně ujednáno, že pojedou do Buffala a se vezmou. K cestě do Buffala také došlo. Žena Štastného dostala však ujednání svého muže nějaký pokyn a jeho služné zahavila. Bez prostředků jsoucíma muži nezbyvalo nyní nic jiného, než vysvětliti Marii celou situaci, což učinil s brutálností padoucha. Když se ho tázala, co z ní nyní bude, vysmál se jí do očí a pravil, že jí distrikt tenderloinu přijme a otevřenou náručí. Když mu tato jeho darebáctví vyčítala, vyhrožoval jí zbabělec revolverem. Dívka, obávajíc se, aby se to nepopřovalo, vyšla mu v noci všesky náboje z revolveru, a když pak chtěl opět na ni vystřeliti, dala se do smíchu a zvolala: "Střel, pse, jímž jsi a jenž jsi poctivě děvče podvedl a ve zkázu chceš uvést!" A Štastný zbraň skutečně strlik. Revolver evakl však šestkrát po sobě. To Štastného dopadlo a dívku stloukl. Po svém příjezdu do Clevelandu šla dívka do bytu soukromého policisty, aby se s jeho ženou dohodla. Byla však přivítána kostětem a poraněna na hlavě. Na to vyzvedla si zatykače na oba muže i ženu, podává na muže u smírčího soudu žalobu na otečtvi.

Krajan skončil sebevraždou.

Dvařicetiletý krajan Jan Holoubek v Chicago, Ills., svobodný, zaměstnáním zaváděč stek a vodovodů, učinil dne 7. srpna večer násilný konec svému životu v bridewell. Holoubek byl dne 2. srpna zatčen hinmanskou policií pro nepořádné chování a sice proto, že jí byl nalezen opilý na ulici. Když pak byl druhého dne předveden před soudce Bruggemeyera, tento jej poslal na 39 dní do bridewell. V úterý odpoledne navštívil jej v městské polepšovně jeden z jeho kamarádů a tu se Holoubek tomuto svědčil, že to v polepšovně děle nevydrží a že život v ní je k nesení. Přitel jej ještě potěšil a po té za chvíli odešel. Když pak bylo asi 7 hodin večer, vzešel vnikl do strojovny, kde se po žebříku vyzpíhal na vysoký kotel, s kterého se pak střemhlav vrhl na cementovou dlažbu, na které zůstal ležeti v bezvědomí s rozbitou lebkou. Temnou ranou dopadnuvšího těla byl na místo zoufalého činu přivolán strojník, jenž, chvátaje Holoubkovi na pomoc, shledal, že je už mrtve.

DROBNÉ ZPRÁVY.

* Jak se z Portland, Ore., oznamuje, došla od polárního cestovatele R. E. Penryho zpráva, že v době nejbližší vydá se z New Yorku po lodí "Roosevelt" na novou výzkumnou cestu k severní pólce.
* V Baltimore, Md., ukřtíla šlehaná krajanina Kristina Nenudalová vlastní své děti, jedno tříleté a jedno roční. Nebyla vědoma si svého činu a tvrdila, že děcka spí. Byla již po dvakráte v ústavu pro choromyslné.
* Městečko Hiteman v Iowě stíženo bylo požárem, který zničil celou obchodní čtvrť. Škoda je asi \$50,000.